

7. »**Koča sv. Rafaela**«

Ustanovitelj Opus Dei –
življenjepis sv. Jožefmarija
Escrivája.

16. Dec. 2018

[↗ Nazaj na kazalo](#)

Istega jutra sta se jim pridružila Manolo in Tomás, ki sta prejšnji dan odrinila iz Barcelone. Tonillo ju je prenočil pri sebi doma in jima tako prizanesel s spanjem v podganji družbi na skednju v Peramoli.

Nato so na pristavi Vilaró vsi skupaj zajtrkovali ocvrt krompir s krvavico

iz tistih krajev in obrok zalili z zajetnim vrčem rdečega vina. Malo so se sprehodili naokrog, popoldne pa je vođač ubežnike popeljal skozi gozd, kakšne pol ure naprej od cerkve v Pallerolsu. Tako so prispeli na kraj, gosto poraščen s smrečjem, v bližini nekega gorskega vrha. Tam je bila nekakšna brunarica, v kateri so bila tla nekoliko poglobljena v zemljo. Prekrita je bila s smrekovim vejevjem. »Baraka«, kot je Pere Sala imenoval to kočo, je ležala pod pobočjem, ki jo je zakrivalo pred pogledi iz doline. Zvrha pa se je razprostiralo široko obzorje vse do gore Aubenç na severu.^[1]

Oče je tabor krstil z imenom »Koča svetega Rafaela« na čast nadangelu, zavetniku Dela in popotnikov. Bilo je jasno, da je tod mimo že šla neka odprava, v kateri je bil tudi duhovnik, kar je bilo mogoče slutiti zaradi oltarja, narejenega iz smrekovih desk in hlodov. Dodali so

mu še navpično palico, na katero so lahko obesili razpelo.

Naslednji dan navsezgodaj je oče na tem grobo izdelanem oltarju daroval sveto mašo. Prvikrat na prostem, na veličastnem in prikupnem kraju.

Nato so nekateri sestopili do pristave Vilaró, da bi poiskali kaj za zajtrk, drugi pa so se odpravili k bližnjemu izviru po vodo. Pri izviru so naleteli na peramolskega župnika. To je bil g. Josep Lozano, ki je že petnajst mesecev živel v gozdu in se skupaj s svojim bratom skrival v neki kolibi.^[2]

V šaljivem tonu je oče tistega dne, da bi si nekoliko sprostili glave, sklical splošno ustanovno zborovanje in sredi dopoldneva se je pod njegovim predsedovanjem pričelo zasedanje. Njegov cilj ni bil nič drugega kot razdeliti naloge in določiti urnik za delo in opravljanje norm pobožnosti. Soglasno je bil potrjen tudi sledeči pravilnik:

Urnik.–

Vstajanje 7.00

Molitev 7.15

Sveta maša 7.45

Preces

Zajtrk in prvi del sv. rožnega venca

Nabiranje drv, sprehod itd.

Angel Gospodov in 2. del 12.00

Kosilo, obisk Najsvet., sprehod

Molitev in branje dnevnika 17.00

Predavanje 19.00

Večerja in 3. del sv. rožnega venca

Spraševanje, točke [za
premišljevanje], počitek 22.00

D. O. G.

Kmalu so se začeli zavedati pomena tega urnika, ki je predstavljal moč discipline, obrambo zoper brezdolje in potrto ter sredstvo za krepitev optimizma.^[3]

Urniku je treba dodati še posebne zadolžitve vsakega posameznika: čiščenje, prinašanje vode, priprava hrane, dnevnik ... Pedro je prosti čas izkoristil za to, da je do potankosti opisal svoje pustolovščine v dneh 19. in 20. novembra. V zavetju gozda in po spodobnem kosilu je tistih dvajset ur izčrpavajočega nočnega pohoda pridobilo prefinjen pridih lirčnosti: »Skorajda polna luna,« je zapisal v dnevnik, »ki je že zdavnaj vzšla, je svojo hladno srebrnkasto svetlobo metala na gore in doline ter ustvarjala prizore vzvišene spokojnosti.« (Nato se vrne k trdi izkušnji in brž pojasni: »Tule, s peresom v roki, je prav lahko hoditi gor in dol po hribih ter premagovati

doline. A v resnici ti književni pojmi običajno niso tako poetični.«^[4]

Takrat so v Madridu že vedeli, da so v petek, 19. novembra, zapustili Barcelono. »Kakšno neizmerno zadovoljstvo! Malčki na drugi strani so lahko deležni dedkove skrbnosti. Kako jih pogrešam!« piše Isidoro tistim v konzulatu in dodaja: »Kako vas pogrešamo! Na tej strani nas je ostalo samo devet, po večini ločenih drug od drugega. Ko bi le mi, ki smo tukaj, mogli živeti kot družina!«^[5]

Življenje v Koči sv. Rafaela, četudi obsijano s soncem in osveženo s sapami smrekovega gozda, je bilo polno neprijetnosti. Ponoči je pritiskal oster mraz, vendar niso smeli prižgati ognja. Kljub čiščenju in pometanju niso uspeli pregnati uši, ki so jih v koči kot dediščino pustili prejšnji stanovalci. Kar se tiče osebne higiene, se je bilo za umivanje treba odpraviti k ribniku s čisto vodo na

pol poti od Vilarója do kočē.

Nekateri, z očetom na čelu, so se v tisti ledeno mrzli vodi kopali. («Sam si nisem upal,» priznava Pedro brez sramu, »prizor tistega kopanja me je spominjal na mučence iz Sebaste.»)^[6]
A vseeno so bili srečni. Zelo srečni.

Prvič po mnogih mesecih so lahko brez strahu zapeli. Pri enem od klepetov je svoj glas preizkusil oče. Med drugim je pel neko božično pesem, ki jo je slišal pri redovnicah v Zavodu sv. Elizabete. Imela je preprosto besedilo in njen napev je nenavadno hitro šel v uho.^[7]

Hrana je bila daleč od tega, kar bi si človek želel. Sicer zadostna, da je bilo mogoče shajati, a preskromna za mlade in podhranjene ljudi, ki naj bi se v kratkem podali na težke gorske pohode. Po živež so hodili na pristavo Vilaró ali na posestvo Ampurdanés, ki je bilo tudi v bližini. Obed, to je bilo že znano, je bil

sestavljeno iz tlačenske ali pečene krvavice ter obilice krompirja. Tretji dan, ko jedača ni bila nič boljša, je oče »varuhu« povedal par krepkih o pičlosti živil in o tem, kako drago jih plačujejo. »En Pere« se je vznejevoljil. Nato je oče govor sklenil s prijazno besedo, da bi ga pomiril. Vsled tega se je količina in kakovost hrane občutno izboljšala.^[8]

Narava jih je vsepovsod varovala. Živeli so kot pravi gozdniki. Tam so bili na varnem, brez strahu pred tem, da jih presenetijo vojaki ali milice. V zavezništvu s tamkajšnjimi deželani so se ubežniki lahko gibali skozi goščavo po mili volji, brez utesnjenosti diplomatskih azilov. Naj je bilo še toliko neprijetnosti, so se skrivači brez večjega truda prilagodili takšnemu slogu življenja. Sodeč po tem, kar se je pripetilo v torek, 23. novembra, ko so pri izviru srečali gospoda Josepa, peramolskega župnika, so se vaščani po gozdu

sprehajali kot po lastni hiši. Preko duhovnika je mežnarjev sin izvedel, da je »baraka« spet naseljena z novimi stanovalci. Vaški skrivači so morali tistega dne nekaj praznovati, saj se je ob treh popoldne fant pojavil v Koči sv. Rafaela in jih povabil na kavo v neko bližnjo kolibo. Tako so se tja odpravili vsi razen očeta in Pedra. V mežnarjevi družbi so bili tudi krojač in druge osebnosti iz Peramole. Slišati je bilo veselo petje in ob kavi je vsakomur pripadla še cigareta ter kozarček.^[9]

Oče je predlagal, da bi mu En Pere predstavil še druge skrivajoče se duhovnike, saj bi jim utegnil priti prav. Kmalu je začel sprejemati obiske. Četrtek, 25. november, je bil vse od zore precej razgiban dan. Ob petih zjutraj se je v koči prikazal »varuh« Pere Sala, rekoč, da gre naslednji dan na pot neka odprava z zelo izkušenimi vodiči in da zahtevajo honorar v višini 2.000

pezet na osebo. V »dobrih« bankovcih, kajpada. Oče mu je, ne da bi načel vprašanje denarja, povedal, da so že dogovorjeni z »mlekarjem Mateom« in da ne nameravajo menjati odprave.

Pozneje, kmalu potem ko so vstali, je v kočo prišel gospod Joan, rektor cerkve v Pallerolsu, ter se za kratek čas zadržal pri očetu, ki je daroval mašo ob prvem jutranjem svitu.

Dopoldne pa jih je obiskal peramolski župnik gospod Josep in vsi skupaj so šli z njim nabirat gobe.

V gozdu je bilo na pretek jurčkov in sirovk, pa tudi nekaterih neužitnih vrst. Gospod Josep jih je naučil razločevati užitne od strupenih.

Nabrali so toliko gob, da jih niso mogli pojesti. S česnom so jih cvrli v ponvi, pri tem pa v mislih, a brez nostalgije, prebirali jedilnik v očetu ljubši restavraciji »L'Aliga Roja« na Ulici Tallers, kjer je bilo polovico jedi garniranih z gobami: *Butifarra amb*

bolets, 7 pezet; *Filets rovellons*, 7 pezet; *Fricandó amb bolets*, 3 pezete ...

Ko je bil poldan mimo, je prispel »varuh« z jedili, natovorjenimi na muli. Tokrat ga je spremljal dekan iz kraja Pons, ki je živel v skrivališču na pristavi Vilaró. Oče je šel z njim na sprehod, ki se je kar zavlekel. Dekan mu je med drugim prišel povedat, da je bila odprava, o kateri jim je zjutraj govoril En Pere, v resnici pretveza za to, da bi od njih dobili več denarja, kot je bilo sprva dogovorjeno.

V petek, še preden so vstali, so bili deležni prijetnega presenečenja. V kočjo je prišel nov obiskovalec, »mlekar Mateo«, in jim naznanil, da naj bi odprava krenila naslednji ponedeljek. (Ker je bil Mateo pošten mož, je bilo lahko uganiti, v kakšnih medsebojnih zapletih so bili organizatorji glede datumov in cene.) Nenavadno je bilo tudi to, da se je

prav tistega dne pojavil En Pere z zajetno skledo, polno krvavic in pečenke. Toda niti oče niti Pedro tisti petek nista kósila v koči, temveč sta sestopila do pristave Vilaró. Pedro je izpolnil nalogo in zbral nekaj zapiskov o župnijskem poslopu v Pallerolsu, medtem ko je oče v družbi dekana preiskoval notranjščino cerkve, v kateri nista našla niti najmanjšega ostanka kipov in oltarjev, ki so jih uničili revolucionarji.^[10]

Naslednji dan, v soboto, so jim zjutraj sporočili, da bodo z odhodom pohiteli in odrinili še tisto popoldne. Po kosilu so opravili obisk najsvetejšega zakramenta, ki ga je oče nosil v kovinski cigaretnici v srajčnem žepu pod puloverjem. Ko se je popoldan nagibal k večeru, so se tu in tam začeli pojavljati skrivači iz okolice, ki naj bi se pridružili skupinski odpravi. Naposled je prišel Pallarés, eden izmed posrednikov. Ta

jim je dal vedeti, da vođiči zdaj zahtevajo dva tisoč pezeta na osebo namesto prej dogovorjenih tisoč dvesto, kar je povzročilo nemajhno zmedo. Denarja ni bilo dovolj za vse. K sreči je prišel »mlekar Mateo«. Ko ga je oče seznanil s situacijo, se je Mateo ponudil, da osebno posreduje pri vođiĉih. Vse je bilo že videti urejeno, ko je oĉeta izdala ljubezen do njegovih duhovnih otrok. Pedro, ki je zaradi zaupnih pogovorov zadnjih dni vedel, kje oĉeta ĉevelj Źuli, nam o tem poroĉa. Da bi nekako razrešil spor, pripoveduje Pedro, »mu pride na misel nekaj ĉisto njegovega, kar bi po njegovem mnenju ublaŹilo stisko: on naj bi šel brez denarja v Barcelono, tam zaprosil za posojilo in se vrnil v Madrid (Madrid, naši, ki so ostali tam, še posebej Álvaro, so njegova obsesija). Ob tej zamisli se seveda blazno raztogoti Juan, ki celo izusti nekaj krepkih psovka, oĉetu pa po tihem govori strašne reĉi. Konĉno

oče popusti in privoli, da gre na
pot.«^[11]

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

.....

[1] Prim. Dnevnik – 22. november,
RHF, D-15323, l. 18v, str. 16; Juan
Jiménez Vargas, RHF, T-04152-IV, str.
8.

[2] Prim. Dnevnik – 23. november,
RHF, D-15323, l. 21, str. 17. »Maša,« je
zapisal Tomás Alvira, »je potekala v
dialogu. Nikoli ne bom pozabil tistih
svetih oltarnih daritev: svetišče je bil
gozd; maševal je v popolni zbranosti,
prav počasi; vidno je bilo, da je bil z
vso dušo pri svojem opraviilu in je
vanj polagal vso svojo ljubezen, še
zlasti v trenutku posvetitve. Na
stotine ptic je ob prebujanju prvih
sončnih žarkov brez predaha

prepevalo in prispevalo k čaru, ki je navdajal očetove maše v rialpskem gozdu. Vselej je dal na stran eno posvečeno hostijo, ki jo je nato v veliki zbranosti hranil nekdo iz skupine.« Prim. Tomás Alvira Alvira, RHF, T-04373, str. 7.

G. Josep Lozano i Eritjà, rektor cerkve v vasi Biscarri, je bil marca 1936 imenovan za ekonomista Peramole in se je skupaj s svojim bratom Joaquimom skrival v majhni »baraki« v bližini Pallerolsa. Gospoda Josepa so ubili vojaki republikanske vojske med umikanjem 24. januarja 1939. Prim. Jesús Castells Serra: *Martirologi de l'Esglesia d'Urgell (1936–1939)*, La Seu d'Urgell 1975, str. 104. Gospod Joan Porta Perucho, kot že rečeno, je služboval v Pallerolsu. Prim. *prav tam*, str. 331.

[3] Listič z Jožefmarijevim rokopisom. Prim. Dnevnik, RHF, D-15323, l. 20v,

str. 17. »D. O. G.« – *Deo omnis gloria*
(Bogu vsa slava).

[4] Dnevnik – 19. november (*Pot do osvoboditve*), RHF, D-15323, l. 12, str. 13.

[5] Isidorovo pismo pribežnikom v honduraškem poslaništvu, 24. 11. 1937 (IZL, D-1213, 289). Kot je razvidno iz Isidorove korespondence v novembru in decembru 1937, so v Madridu ostali Isidoro Zorzano (ki je bil njihov vodja v očetovi odsotnosti), José María González Barredo in Álvaro del Portillo (na honduraškem konzulatu), Vicente Rodríguez Casado (na norveškem poslaništvu), Miguel Bañón Peñalba (ki je živel pri svoji materi) in Eduardo Alastrué Castillo (ki je trenutno stanoval v nekem madridskem penzionu in ni mogel stopiti iz hiše).

Enrique Espinós Raduán, bratranec Francisca Botelle Raduána, ki je prestajal težke trenutke zaradi smrti

svojega očeta, je bil v vojski zunaj Valencije. Rafael Calvo Serer, napoten v Mednarodne brigade, je bil takrat v bolnišnici zaradi čira; José María Hernández Garnica (Chiqui) pa je služil vojsko v kraju Baza (Granada).

[6] Pedro Casciaro Ramírez, RHF, T-04197, str. 23; Juan Jiménez Vargas, RHF, T-04152-IV, str. 9.

[7] Pedro Casciaro Ramírez, *op. cit.*, str. 123.

[8] Prim. Dnevnik – 25. november, RHF, D-15323, l. 27v, str. 22.

[9] Prim. *prav tam* – 23. november, l. 22v, str. 19.

[10] Prim. *Zapiski*, št. 1440, 22. 12. 1937; in Dnevnik – 26. november, RHF, D-15323, l. 31, str. 25. Dekan v Ponsu je bil g. Nicolau Auger Ortodó (1865–1942). Prim. Jesús Castells Serra, *op. cit.*, str. 311.

^[11] Dnevnik – 26. november, RHF,
D-15323, l. 33v, str. 27.

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

---

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/7-koca-sv-rafaela/](https://opusdei.org/sl-si/article/7-koca-sv-rafaela/) (5. Apr.
2025)